

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om genetablering af den sociale pensionsfond.

[Af Tinning (VS) og Anne Grete Holmsgård (VS)].

(Beslutningsforslag nr. B 75. Fremsat 15/4 82).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Bent Rold Andersen):

Ved den ændring, der blev gennemført af loven om den sociale pensionsfond her i folketings sidste efterår, ophørte indbetalingen af det særlige folkepensionsbidrag fra 1. januar 1982. Fra denne dato tilgår der kun fonden renterne af dens kapital. Ved lovændringen blev udbetalingerne til pensionsforbedringer endeligt fastlagt, og der blev samtidig disponeret fuldt ud over pensionsfondens midler. Anden fase af udbetalingerne bliver gradvis gennemført over en 4-årig periode, der strækker sig fra 1982 til 1985, og de vil fra 1985 blive udbetalt med ca. 1,5 mia. kr. årligt, regnet i januar 1982-priser. Fra 1986 vil der herudover blive udbetalt et beløb på ca. 120 mill. kr. årligt.

VS foreslår nu, at der på ny skal opkræves et særligt folkepensionsbidrag med henblik på ydelse af en tillægspension, og foreslår også, at fondens formue fortsat skal blive i fonden.

Om det sidste, fondens formue, skal jeg nøjes med at sige, at ved lovændringen sidste efterår blev det netop vedtaget, at pensionsfonden videreføres med de midler, der indtil 1. januar 1982 er tilført fonden. Der har aldrig været tale om at bruge af fondens for-

mue, og når VS derfor mener, at de foreslår noget nyt ved, at formuen fortsat skal forblive i fonden, så drejer det sig om en misforståelse.

VS' forslag om at genindføre det særlige folkepensionsbidrag må jeg klart tage afstand fra. Jeg kan ikke gå ind for en yderligere opbygning af den sociale pensionsfond, idet der herved ikke kan undgås at blive skabt falske forventninger om, at der på et senere tidspunkt derigennem vil være mulighed for at gennemføre større udbetalinger end de allerede fastlagte. Da man i sin tid indførte pensionsfonden, kunne man reelt ikke give garanti for, at der i fremtiden ville være samfundsøkonomisk grundlag for de forøgede pensionsudbetalinger. Man skabte nogle forventninger, som man ikke havde sikkerhed for at man kunne indfri. Hvis vi nu genoptager indbetalingerne, så vil man heller ikke til sin tid kunne have sikkerhed for, at udbetalingerne vil kunne gennemføres. Pensionisternes løbende forbrug må jo til enhver tid tages ud af den løbende produktion. Dette gælder, uanset om finansieringen er sket gennem løbende skattebetaling eller den er sket gennem indbetaling til en fond.

VS' forslag om at tilbageføre til pensionsfonden de 200 mill. kr., der i år anvendes til dækning af pensionisternes varmeudgifter – vel ud fra den forudsætning, at der derved skulle være yderligere 200 mill. kr. til rådighed til pensionsformål – kan jeg derfor heller ikke gå ind for. Øgede pensionsudbetalinger kan i den aktuelle situation ikke gennemføres uden at lægge yderligere byrder på den erhvervsaktive del af befolkningen.

Jeg vil gerne understrege, at det, jeg her tager afstand fra, er, at vi binder os til en ganske bestemt udbygning af folkepensionen, og at vi derved disponerer over en fremtidig produktion, som det tilkommer fremtiden at disponere over. Derimod er jeg enig i, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at sikre pensionisternes levestandard i dag, og jeg er også enig i, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at udbygge pensionerne i fremtiden i takt med udviklingen i den levestandard, vi byder befolkningen som helhed.

Albertsen (S):

Det forslag til folketingsbeslutning, som venstresocialisterne her fremsætter – eller måske snarere genfremsætter – drøftede vi jo

[Albertsen]

for et halvt års tid siden, forstået på den måde, at vi dengang havde en debat om at ændre fondens status og vilkårene for den, og derfor er der i dets indhold og dets filosofi ikke noget nyt. Der er som refereret af ministeren lidt misforståelser med hensyn til fondens nuværende status, som altså er den, at den stadig eksisterer, og at afkastet derfra anvendes til de formål, som var stillet op, da denne fond blev etableret.

Selve dette at etablere en pensionsfond har aldrig været socialdemokratiets ønske. Det er en ordning, der er blevet indført af andre partier her i folketinget, men vi har selvfølgelig måttet administrere den i den tid, vi har været regeringsparti. Vi fik en ændret arbejdsform ved den stillingtagen, der foregik i efteråret, og det har vi været tilfredse med. Princippet vil altså fortsat være, at afkastet minus det, der skal bruges til at værdisikre fonden, skal bruges til forbedring af pensionisternes levevilkår.

I den forbindelse kan jeg sige, at det har været ganske interessant at bemærke, at mange partier har benyttet forskellige lejligheder til at fortælle, at eventuelle forbedringer blot uden videre kunne tages af pensionsfonden. Nu er det jo ikke sådan som i de gamle sagn, at det er en gris, der vokser ud over alle grænser. Fonden har et bestemt afkast, og den giver nogle begrænsede muligheder. Det vil sige, at pengene hverken kan bruges 2 eller 3 gange, de kan kun bruges én gang, og det er altså også det, der er tale om. De udlodninger, der hidtil har fundet sted, lever helt op til de intentioner, der var i forbindelse med fondens etablering.

Vi har i og for sig ikke nogen større interesse i yderligere at beskæftige os med det, idet vi som sagt for nylig har gjort det. Det er klart, at hvis venstresocialisterne ønsker forslaget behandlet og viderebearbejdet i socialudvalget, så skal vi ikke modsætte os det, men vi kan ikke bifalde tankegangen heri, og vi mener ikke, at der er grundlag for en større bearbejdelse og gennemgang af dette forslag.

Agnete Laustsen (KF):

Da det i oktober 1981 blev vedtaget, at indbetalingerne til den sociale pensionsfond skulle opføre, stemte det konservative folkeparti for denne lov, om end jeg må indrømme, at vi gjorde det uden større begejstring.

Vi gjorde det ud fra den betragtning, som også fremgår af vores betænkningsbidrag fra dengang, at den politik, regeringen stod for, havde kørt vort erhvervsliv så langt ned, at det ville være urimeligt fortsat at udbygge den sociale pensionsfond, da det ville kunne føre til urealistiske forventninger om fremtidens pensioner. Jeg tror oven i købet, det var de bemærkninger, ministeren var så venlig at gentage.

Jeg kan roligt sige, at dette synspunkt er blevet underbygget af den politik, regeringen har ført – jeg burde måske snarere sige: ikke har ført – i den forløbne tid, og selv om vi derfor godt kunne have en vis sympati for VS' forslag, så finder vi det ikke realistisk i dag.

Jeg vil dog gerne benytte lejligheden til at understrege, at det for os er af væsentlig betydning, at fonden bevarer sin selvstændige eksistens, og jeg er glad for, at ministeren her i dag bekræftede dette. Jeg vil også gerne betone, hvad der var ideen bag fonden, nemlig at dens midler skulle bruges til tillægspension. Jeg vil derfor gerne erindre socialministeren om den aftale, de 4 gamle partier indgik i 1978, og hvorefter der var enighed om, at der ved udbetalinger fra den sociale pensionsfond bl.a. skulle ske en yderligere indregning af pensionstillægget i grundbeløbet. Dette løfte skylder ministeren os at indfri, og jeg vil derfor huske ham på det, så han ikke som sin forgænger forfalder til at tro, at pensionsfonden bare er en kasse, man kan tage lidt mere eller mindre af, hvis der nu er behov for det. Vi drøftede bl.a. spørgsmålet om at finde penge til varmehjælpen. Jeg skal gøre ministeren opmærksom på, at jeg er bekendt med en skrivelse, som han, før han blev minister, afsendte til bl.a. Pensionisternes Landsorganisation, og hvori han indrømmede, at han flere gange havde udtalt, »at fondsbygningen var en illusion, idet den ikke ville muliggøre nogen fremtidig pensionsforhøjelse«.

Vi vil som sagt gerne, hvis det ønskes, bidrage til udvalgsbehandling af dette beslutningsforslag, men som nævnt finder vi det ikke realistisk.

Henrik Toft (V):

Venstre kan ikke støtte venstresocialisternes beslutningsforslag. Jeg synes faktisk, det er mærkværdigt, at partiet vil fremsætte et

[Henrik Toft]

sådan forslag, når man indleder bemærkningerne med at sige, at man er imod den sociale pensionsfond. Det samme sagde hr. Wilhjelm den 13. oktober 1981, folketingets forhandlinger 1981-82 (1. samling), sp. 479, hvor han taler imod, at bidraget til folkepension og pensionstillæg skal komme fra særlige bidrag. Skatteyderne kommer stadig væk til at betale. Her er han helt på linje med socialministeren, der i et brev af 15. marts 1982 til Pensionisternes Landsorganisation, som fru Agnete Laustsen også omtalte, har skrevet:

»1. At bidragene til fonden var camouflerede skatter,

2. At fondsbygningen var en illusion, idet den ikke ville muliggøre nogen fremtidig pensionsforhøjelse, og

3. At enhver forhøjelse af pensionisternes levestandard derfor nødvendigvis må betales med en tilsvarende nedgang i andre samfundsgruppers levestandard. Pensionsfondens eksistens medfører ingen ændring heri.«

I det samme brev står der:

»Lige så lidt som man kan brødføde befolkningen ved de duer, en tryllekunstner trækker op af hatten, lige så lidt kan man hæve pensionerne ved hjælp af et illusionsnummer.«

I de betragtninger om de økonomiske forudsætninger for at udbetale nogle rimelige pensioner i fremtiden, socialministeren i sidste uge gav udtryk for her i salen ved behandlingen af kristeligt folkepartis beslutningsforslag nr. B 64, er venstre meget enig. Det kan faktisk kobles sammen med hr. Wilhelms ordførertale, som jeg henviste til før, og hvori han siger noget om erhvervsstøtte. Venstre vil hellere skabe sådanne betingelser for erhvervene, at der helt automatisk skabes en tilstrækkelig produktion, så vore intentioner om en forbedring af den almindelige folkepension kan betales. Jeg skal her henvise til venstres betænkningens bidrag til lovforslag nr. L 12 fra oktober i fjor, hvori vi bl.a. siger, at vi vil arbejde for at regulere folkepensionens grundbeløb opad.

Venstre er altså ikke indstillet på at genoplive den sociale pensionsfond yderligere, og derfor skal jeg afvise beslutningsforslaget.

Alice Faber (SF):

Da lovforslaget om den sociale pensionsfond blev fremsat i 1970, sagde vi fra fra SFs

side, fordi vi mente, at det ville betyde en stramning af skatteskruen. Derudover kritiserede vi lovforslaget for manglende perspektiv med hensyn til afskaffelse af pensionsjunglen.

Da lov om den sociale pensionsfond blev ændret i 1981, kritiserede vi naturligvis stærkt denne ændring. Det gjorde vi, fordi de penge, der nu skulle være opsparet til at gøre godt for pensionisterne, blev voldsomt reduceret eller næsten væk, ganske enkelt. De ca. 40 mia kr., der var i fonden, plus afkastet på ca. 4 mia kr., blev i hvert tilfælde voldsomt indskrænket, så der efterhånden kun er blevet 200 mill. kr. til varmemhjælp til pensionisterne i 1981 og i 1982 og noget mere i 1983.

Vores indstilling var, at når pengene til fonden var indkasseret, selv om vi havde været imod den ved fremkomsten i 1970, så skulle man opfylde formålet, som var at lave pensionsforbedringer, specielt en tillægspension, som der havde været tale om. Men nu er pengene der ikke mere – jeg mener, at hovedstolen er gået over i statskassen – så det med at tale om en fond kan jeg godt forstå virker meget forvirrende på mange mennesker.

Jeg har også læst det brev, som den nuværende socialminister har skrevet til nogle pensionister, hvor socialministeren fortæller, at fondsbygningen var et illusionsnummer, og at bidragene til fonden var camouflerede skatter, og jeg tror ikke, at socialministeren har ændret standpunkt på dette område. Taler virkede også, som om det var tilfældet. Jeg kan godt forstå, at en gruppe pensionister har indgivet politianmeldelse mod bestyrelsen for den sociale pensionsfond, selv om det jo er folketinget, der er ansvarligt for dens nedlæggelse. Det viser noget om pensionisternes harme, som jeg finder helt berettiget.

Nu vil VS have genetableret den sociale pensionsfond. Vi har desværre ikke megen tillid til, at et kommende folketing vil undlade at lave det samme nummer som i 1981. Vi er meget enige i, at pensionisternes vilkår skal forbedres. Vi har gentagne gange fra denne talerstol givet udtryk for, at vi finder, at en stor del af pensionisterne trænger meget stærkt til at få sat pensionerne op, og jeg håber specielt, at den kommende skatterreform tager fat på folkepensionistægtetars

[Alice Faber]

skatteforhold. Der er kommet nogle forbedringer for enlige pensionister på det område.

Midlerne fra den sociale pensionsfond, de ca. 40 mia kr., befinder sig altså nu i statskassen. At være med til at sige ja til, at vi trækker en tredjedel af ca. 40 mia kr. ud af statskassen for at hjælpe pensionisterne, ville blive betragtet som et lige så stort illusionsnummer. Vi mener derfor, at vi løbende må arbejde på at forbedre pensionisternes vilkår, men afviser at gentage nummeret fra 1970'erne. Det ville være utroværdigt. Vi må fastholde, at hele renteafkastet bliver brugt til pensionisterne. Vi går meget gerne med til at udvalgsbehandle forslaget for at få genoptaget problematikken omkring afkastet.

Tove Niemann (FP):

Fremskridtspartiet går imod genetablering af indbetalingerne til den sociale pensionsfond. Vi kan ikke se nogen grund til, at der findes eller oprettes diverse kasser eller fonde til forskellige sociale formål. Det vigtigste ville være, at pengene var til rådighed, når der var brug for dem.

Invalide-, enke- og folkepensionen burde være så tilpas stor, at disse mennesker kunne klare sig for de penge, de får udbetalt. Det kan ikke være meningen, at de skal gå tiggergang til bistandskontorerne og bede om diverse tilskud, f. eks. varmebidrag og boligydelse. De mennesker, beslutningsforslaget omtaler, især den ældre generation, kan ikke få sig selv til at gå på socialkontoret og bede om transbestemt hjælp.

Folkepensionen halter jo langt bag efter andre offentlige ydelser. Derfor har vi fra fremskridtspartiets side fremsat forslag om, at enhver person over 67 år får en årlig folkepension på 36.000 kr. At socialpolitikken fortsat vil være langt det største samfundsudgiftsområde, finder fremskridtspartiet rimeligt.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre vedstår loven, som den blev ændret sidst, og vi kan derfor ikke medvirke til at ændre loven én gang til. Vi mener ligesom ministeren, at det ville være uheldigt at begynde igen at indbetale til fonden og derved atter stikke pensionisterne blå i øjnene.

Jeg vil gerne tilslutte mig ministerens afvisning af forslaget. Jeg tror, det er meget vigtigt at sige til pensionisterne – hvad enten det er til pensionisterne nu eller det er til os selv, som regner med at blive pensionister – at pensionisters levevilkår altid vil være afhængige af produktionen i det samfund, de lever i, og man kan ikke bilde nogen ind, at man kan have en pensionisttilværelse, hvor levevilkårene er meget bedre end dem, den arbejdende befolkning har. Derfor afviser vi forslaget fra VS.

Tinning (VS):

Først et par generelle bemærkninger.

Det er ikke rigtigt, når man siger, at det forholder sig på den måde, at pensionisternes levevilkår må være afhængige af produktionsomfang, slut, færdig med det. Det er klart, at produktionsomfang i høj grad bestemmer, hvor godt såvel de erhvervsaktive som andre kan leve, men det er lige så klart, at der inden for den ramme foregår en politisk prioritering. Det kan vi alene se af, at man for tiden prioriterer at have et kasseunderskud på omkring 47 mia kr. Man kan også se det af, at man for tiden prioriterer at lade nogle andre grupper end pensionisterne få det bare nogenlunde rimeligt. Her tænker jeg på den lange række af erhvervstilskud, hvor man lige så vel kan sige, at tilskud til erhvervslivet er afhængige af produktionens omfang, for vi kan ikke blive ved med at putte penge i det, hvis ikke vi producerer noget. Nu har man så valgt en mellemløsning, nemlig at blive ved med at putte penge i det og så bare gøre kasseunderskuddet større. Det, der er problemet, er, at pensionisterne altså ikke får noget i hele denne proces.

Så et par tekniske bemærkninger, fordi jeg synes, at debatten har vist, at dette her er – det vidste jeg sådan set godt på forhånd – forholdsvis indviklet.

Den første går på, at det er lidt af en tilnærmelse, når det af socialministeren blev sagt, at VS' forslag handler om genindførelse af det særlige folkepensionsbidrag. Det er da rigtigt nok, det gør det på en måde, men lad os lige se på, hvad der skete, da man stoppede indbetalingerne til den sociale pensionsfond. Det er rigtigt, at man afskaffede det såkaldte særlige folkepensionsbidrag, men man udvidede samtidig det såkaldte alminde-

[Tinning]

lige folkepensionsbidrag. Det vil sige, at det, der i virkeligheden skete, var, at man oven i det almindelige folkepensionsbidrag, som før var på 1,2 pct., lagde det særlige folkepensionsbidrag, som var på 2,0 pct. Man forhøjede det i øvrigt med 0,3 pct. og fik et såkaldt almindeligt folkepensionsbidrag på 3,5 pct. Det, man har gjort, er, at man har taget noget, som førhen var det særlige folkepensionsbidrag, og flyttet det over til det forhøjede almindelige folkepensionsbidrag. Det er det, det handler om, og det er derfor, vi siger, at det, der i virkeligheden foregår, er, at den særskat, som alle, der ikke er fyldt 67 år, har skullet betale siden 1970, skal alle stadig væk betale. Der er en afgørende forskel, og det er, at de indbetalinger, som gik til den sociale pensionsfond, var formålsbestemte, nemlig til en tillægspension. Det, som i dag går direkte i statskassen under navn af et udvidet almindeligt folkepensionsbidrag, er ikke øremærket til forbedring af pensionisternes vilkår. Det er én ting. Hvad der er endnu værre, er, at det heller ikke bliver brugt til forbedring af pensionisternes vilkår. Jeg ved godt, at da man lavede sammenlægningen af det almindelige og det særlige folkepensionsbidrag, kom der også nogle skattelettelser til pensionisterne; de beløb sig alt i alt til omkring 300 mill. kr., så det er jo ikke alverden.

Jeg skal sige til hr. Henrik Toft, at det rigtigt nok kan virke lidt mærkeligt, at VS stiller sig op og siger, at vi godt vil have genetableret en fond, selv om vi i øvrigt er modstandere både af fonden og af måden, indbetalingerne finder sted på. Det er på sin vis også mærkeligt, men det handler om noget meget enkelt, synes vi, nemlig om, hvorvidt man kan kalde det moral eller for den sags skyld politisk moral. Da vi fik den sociale pensionsfond i 1971, sagde man til landets pensionister: nu laver vi en særlig ordning, som vil give jer nogle forbedringer. Så siger vi, at det ikke kan være rigtigt, at man, fordi man skifter regering – vi er selvfølgelig udmærket klar over, at det var VKR-regeringen, der i sin tid lavede den sociale pensionsfond – siger: nå, men det er et julenummer, de har lavet, der sad før os, så det dropper vi, det går slet ikke, nu stopper vi for indbetalingerne til den sociale pensionsfond. Det, man i det mindste kunne have gjort, var, at man kunne have ladet være med at flytte det sær-

lige folkepensionsbidrag over til det almindelige, for man opretholder jo særskatten, og det eneste, man gør, er, at man siger: nu stopper vi det julenummer, men vi opretholder altså en særskat på folk, nu går det bare ikke med pensionister.

Det, vi har sagt, er, at da pensionisterne gennem mange år er blevet lovet en forbedring, skal de sandelig også have den, og så kan man i øvrigt synes vi, diskutere, om vi kan finde nogle andre ordninger, som giver folkepensionister og andre pensionister bedre levevilkår, om vi kan finde nogle andre forbedringer, som i det hele taget gør, at pensionister får en ordentlig levesituation. Der har vi fremlagt vores forslag til en pensionsreform, andre partier har andre ideer, og regeringspartiet vil, så vidt jeg ved, komme med noget på et tidspunkt.

Jeg skal sige til hr. Albertsen, at det ikke er rigtigt, at de udbetalinger, som indtil nu har fundet sted, har været i overensstemmelse med formålet med den sociale pensionsfond. Hvis vi holder os til det med varmemhjælpen, så er det klart, at når man giver varmemhjælp, så er det som kompensation for stigende varmeudgifter. Det har man gjort indtil nu, og den kompensation, regeringen har tænkt sig at lave igen, er beskrevet og begrundet på præcis samme måde som alle de andre særlige tilskud til varmemhjælp. Det, den sociale pensionsfond handlede om, var både en tillægspension og, som det hed i fremsættelsestalen i 1970, noget, der sigtede på en forbedring af pensionisternes livssituation og levevilkår, og det er klart, at når man giver kompensation for stigende varmeudgifter, så er det ikke en snak om forbedring, så er det en snak om at forhindre de fleste forringelser, som ellers ville være kommet, altså forhindre, at noget bliver dårligere, end det allerede er, det vil sige opretholde niveauet. Derfor siger vi, at den varmemhjælp, som selvfølgelig skal gives og skal være langt større, end den er i dag, er god nok, det har bare ikke noget at gøre med det oprindelige formål med den sociale pensionsfond, som det var beskrevet i 1970, og som det var beskrevet i den skriftlige fremsættelsestale dengang.

Jeg skal sige til fru Agnete Laustsen, at det var uden større begejstring, vi fik at vide, at det konservative folkeparti i sin tid gik ind for, at man stoppede indbetalingerne til den sociale pensionsfond. Ja, det tror da pokker,

[Tinning]

havde jeg nær sagt, for det konservative folkeparti var jo et af de partier, som lovede højtideligt i skrift og i tale, og hvad ved jeg, at nu skulle vi sandelig nok få nogle forbedringer. Derfor må det nok have været uden større begejstring.

Der var en vis sympati for vores forslag, men man fandt det urealistisk. Ja men realismen består lige præcis stadig væk i en politisk prioritering: vil man eller vil man ikke forbedre pensionisternes levevilkår? Så tilpas kort kan det udtrykkes.

Til fru Alice Faber – som jeg ved har været nødt til at gå – skal jeg lige sige, at det ikke er rigtigt, at de 40 mia kr. ligger i statskassen. De 40 mia kr., eller noget af den størrelsesorden i hvert fald, ligger stadig væk i fonden. Men det er rigtigt, at man, siden man stoppede for indbetalingerne til pensionsfonden, har indbetalt nogle penge i statskassen, som ikke kommer pensionisterne til gode.

Til sidst skal jeg blot sige helt generelt, at dette faktisk handler om, at man i 1970 sagde til landets pensionister: nu skal I nok få nogle forbedringer fra 1976. Da man så nåede 1975, sagde man: det får I ikke alligevel, for nu skal det ikke starte i 1976, nu skal det starte i 1979. Da man nåede til 1981, vedtog man oven i købet: nu skal I slet ikke have så mange forbedringer, som vi oprindeligt har lovet jer, nu skal I have nogle mere begrænsede forbedringer. Det er nogle forbedringer, mener vi, som de burde have haft alligevel, uanset fonden – her tænker jeg på varmehjælpen. Det er den slags loven folk ting og sager, som man bagefter løber fra i samme tempo som en galophest, vi godt vil have sat en stopper for, idet vi siger, at det kan simpelt hen ikke være rimeligt. Derudover vil vi godt diskutere: kan vi på andre måder sikre, at landets pensionister får et lidt mere rimeligt liv end det, de har mulighed for at føre i dag?

Socialministeren (Bent Rold Andersen):

Jeg skal ikke gå ind i nogen polemik, men indskrænke mig til at give nogle faktiske oplysninger af hensyn til den videre debat og dermed måske også nogle oplysninger, man kan tage hensyn til under et eventuelt udvalgsarbejde.

Der er blevet rejst spørgsmål om, hvad vi egentlig har disponeret over i forbindelse med den sociale pensionsfond. Jeg vil gerne sige, at der jo er disponeret over det, der kaldes pensionsreformens første og anden fase.

I den første fase disponerede man over fondens midler til indførelse af en boligydelse og til forhøjelse af pensionernes grundbeløb ved, at man indregnede $\frac{1}{2}$ af pensionstilægget i grundbeløbet. Det er altså noget, der allerede er sket. Desuden til en forhøjelse af grundbeløbet til samgifte pensionister, sådan at pensionen til den gruppe blev tilnærmet pensionen til de enlige. Det var det, man brugte midlerne i første fase til.

Anden fase har man også i forbindelse med ophævelsen af de særlige indbetalinger disponeret over, og når vi regner det om til januar 1982-kroner, så har man i 1982 disponeret over 217 mill. kr. og i 1983 665 mill. kr., altså næste år. Fra 1. januar 1984 yderligere 444 mill. kr. og fra 1. januar 1985 yderligere 432 mill. kr. Det svarer til det, man allerede ved etableringen af den sociale pensionsfond regnede med skulle indgå i det, der hedder pensionsreformens anden fase, beløbsmæssigt.

Dette indebærer, at vi har gjort noget, som vi egentlig i dag retter indvendinger imod, idet disse aftaler indebærer, at vi disponerer over fremtidig produktion, som det egentlig tilkom fremtiden at disponere over. Hvorfor har vi gjort det? Det er gjort af hensyn til moralen. Det er gjort af hensyn til, at der ganske rigtigt blev skabt forventninger ved etableringen af den sociale pensionsfond i 1970, og at det ikke ville være rimeligt, selv om vi disponerer over fremtidig produktion, helt at løbe fra de forventninger, der blev skabt dengang.

Det, diskussionen i dag drejer sig om, er derimod, om vi nu skal skabe yderligere forventninger og dermed bidrage til, at man i fremtiden eventuelt kommer i en situation, hvor man ikke er i stand til at indfri dem, og derved giver grundlag for en meget berettiget harme hos fremtidens pensionister.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg har ikke i dag fundet anledning til at gå ind i hele den debat, som vi har haft for ganske kort tid siden om anden fase af den

[Aase Olesen]

sociale pensionsfond. Men når ministeren her bruger udtrykket, at vi har disponeret, og nævner årene 1983, 1984, 1985 og 1986, så bliver jeg altså nødt til at gentage, hvad jeg sagde ved den lejlighed, nemlig at der er intet politisk vedtaget om, hvad disse penge skal bruges til; det er noget, der vedtages i denne sal. Det kan godt være, at de skiftende ministre lægger planer, laver rullende planlægning og disponerer osv., men jeg vil gerne gentage, at der ikke er vedtaget noget for længere tid end til 1982.

Albertsen (S):

Vi har jo alle sammen en forpligtelse til at bidrage til, at det er sandheden og kun sandheden, der bliver fremført – på en sådan måde, at det ikke giver anledning til misforståelser.

Når det fremstilles over for pensionisterne, som om der ikke er tale om reguleringer, så vil jeg gerne sige, at det er helt forkert at efterlade et sådant indtryk. For det første er der tale om fuld dyrtidsregulering af satsene. For det andet er der tale om aftaler med henblik på regulering i henhold til udviklingen på arbejdsmarkedet. For det tredje er der altså også konsekvensen af udlåningen af midlerne fra pensionsfonden.

Jeg vil gerne sige til den fraværende ordfører for SF – jeg håber, det bliver viderebragt til hende – at når fru en gentagne gange har sagt, at den fond ikke eksisterer, så er det totalt urigtigt. Den eksisterer med en obligationsbeholdning på ca. 60 mia kr. til en kursværdi af ca. 35 mia kr. og med et afkast på 5–6 mia kr. Disse penge bruges til at værdisikre fonden, og det overskud, der måtte blive, når værdisikringen er foretaget, er det, man har kunnet disponere over, og det er der altså nogle der har forsøgt at disponere over 2–3 gange. Det er altså et beløb i denne retning, det drejer sig om, og det er det, der indebærer mulighederne for disse reguleringer, som vi altså har haft i den første fase og nu arbejder med i den anden fase.

Henrik Toft (V):

Jeg skal ikke bevæge mig ind i en stor moralsk diskussion med hr. Tinning. Jeg skal bare sige til ham vedrørende de ting, vi står og siger her fra talerstolen, at der jo kan være lidt forskel på de mandater, der står bag,

og den mulighed, vi får for at holde, hvad vi står og lover.

Tinning (VS):

Jeg skal først sige til socialministeren, at det da er rigtigt, sådan som socialministeren gennemgik det, at der allerede er sket nogle udbetalinger, det er jeg fuldstændig bekendt med. Men der er to ting, som jeg synes er vigtige i den sammenhæng.

Den ene er, at man har brugt de nu 217 mill. kr. – de er udregnet i 1982-kroner, sådan som jeg husker det – til varnehjælp. Det, jeg sagde, og det, jeg stadig væk mener er temmelig afgørende, er, at vi godt ved alle sammen herinde, at varnehjælp ikke bliver givet som en forbedring, den bliver givet som en kompensation, fordi man fører – jeg skal ikke kaste mig ud i den store energipolitiske diskussion – en energipolitik og en økonomisk politik, som gør, at man med jævne mellemrum – efter at have kigget sig lidt omkring og ikke rigtig kunnet finde noget – laver nogle forhøjelser af forskellige energifgifter. Det betyder selvfølgelig, at udgiften til varme stiger, og så skal man give kompensation, og det er helt fint at give kompensation; det ville også være helt fint, hvis man gav en kompensation, der dækkede fuldstændigt, for det gør den, der gives i dag, ikke. Det har bare ikke noget som helst at gøre med forbedringer af pensionisternes situation. Det har noget at gøre med at forhindre en forringelse. Det, vi siger, er, at i hvert fald formålet med den sociale pensionsfond hele tiden har været ikke at forhindre forringelser, men at give forbedringer. Det var den ene ting.

Den anden ting er, at jeg synes, det kunne være godt enten her eller under det udvalgsarbejde, som kommer, at få kigget noget mere på, hvad man bruger de penge til, som i dag ryger direkte i statskassen. Det er stadig væk sådan, at det, man har, er det såkaldte almindelige folkepensionsbidrag, som altså blev forhøjet, da man stoppede for indbetalingerne i den sociale pensionsfond. Sagen er ikke mere indviklet end som så: man havde en pengestrøm, som gik i den sociale pensionsfond; den strøm gjorde man lidt større og sørgede i øvrigt for, at den løb ud et andet sted, ikke i den sociale pensionsfond, men i den almindelige statskasse. En ting er,

[Tinning]

at vi har den særskat, og det er vi imod, fordi den bliver opkrævet ikke progressivt, men som en fast procent uanset indkomst. En anden ting er, at når den nu har været der, og når den er der endnu, så er det mindste, man kan gøre, da at sikre, at den stadig væk er øremærket til forbedring af pensionisternes situation. Det er den ikke. Så vidt jeg ved – jeg vil selvfølgelig gerne korrigeres og oplyses om noget rigtigere – er det faktisk sådan, at de penge ikke bliver brugt til forbedring af pensionisternes livssituation, og det er problematisk.

Jeg skal til slut sige til hr. Henrik Toft, at ikke mindst vi i VS har megen erfaring med det her med, hvor mange mandater man har bag det, man siger. Det er jo sjældent, at det, vi siger, ligefrem fører til skabelse af flertal og den slags. Men uanset det mener vi, det er mere end betænkeligt – for nu at sige det mildt – at man først er med til at lave den sociale pensionsfond for så ca. 10 år efter at komme og sige: nå ja, nu kan vi godt se, at det ikke rigtig kan lade sig gøre, så nu stemmer vi for, at man ophæver indbetalingerne – når der samtidig skete det, at man flyttede det over, sådan at de indbetalinger fortsatte, men til statskassen.

Socialministeren (Bent Rold Andersen):

Jeg skal blot sige til hr. Tinning, at den varmhjælp, som er givet i 1982, ikke er givet som kompensation for energiafgifter. Den varmhjælp, vi her taler om, er en følge af, at der er sket en almindelig stigning i energipriserne, som har ramt hele befolkningen, og som man via varmhjælpen har kunnet give pensionisterne en særlig ydelse til at dække. Det er altså ikke specielt afgifter, man dér har kompenseret for. Hvis hr. Tinning i øvrigt tænker på, at jeg i dag har fremsat et lovforslag om en varmeydelse som kompensation for de energiafgifter, der nu er blevet foreslået af regeringen, så vil jeg gerne sige, at der er ingen planer om, at denne særlige varmeydelse skal finansieres af den sociale pensionsfond.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det sidste er jeg da glad for at høre, men jeg har også selv kigget efter i fremsættelses-talen. Der stod ikke noget om, at de 25 mill.

kr. skulle tages fra den sociale pensionsfond. Men uanset om det nu er specielt de her afgifter, man kompenserer for, eller det bare i almindelighed er de stigende oliepriser, der giver sig udslag i stigende varmeudgifter, så handler det jo stadig væk om, at netop udviklingen på dette område, energipris- og varmeudgiftsområdet, i almindelighed betyder en forringelse af pensionisternes vilkår, hvis ikke man gør noget. Det har man så gjort – ikke godt nok, men man har dog gjort noget, og det synes vi er fint – men stadig væk drejer det sig om at forhindre en forringelse af pensionisternes levevilkår. Det har ikke noget at gøre med en reel forbedring, selvfølgelig medmindre man begynder at sammenligne med de andre befolkningsgrupper, som må finde sig i, at varmeudgifterne rask væk stiger. Det er dog også en fattig sammenligning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om privatfinansieret fast Storebæltsforbindelse.

[Af Dohrmann (FP) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 195. Fremsat 4/5 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Loven fra 1973 om anlæg af en bro over Store Bælt fastslår, at broanlægget skal projekteres, opføres og drives af staten. Det fo-